

7.7. Bir Portföyün Yeniden Dengelenmesi

Bir yatırımcı portföyünü hazırlarken kendine belirli bir risk ve getiri oranı tespit eder. Yatırımını bu tespit ettiği hedefe göre yapar. Zaman ilerledikçe pazarda oluşan dalgalanmalar sonunda, mevcut portföyünün ortaya çıkan getirisi ve riski hedeflediği değerinden sapmış olabilir. Yatırımcı portföyünü tekrar eski hedeflediği getiri-risk düzeyine getirmek için portföyünde değişiklik yapmalıdır. Bunun için daha önceki bölümlerde öğrenildiği şekilde yeni verilerle tekrar hesaplarını yapar ve portföyünün nasıl olması gerektiğini tespit eder. Bu amaçla elindeki bazı hisselerinin satılıp yerine başka varlıkların alınmasına karar verir. Bu işlemlere portföyün yeniden dengelenmesi denir.

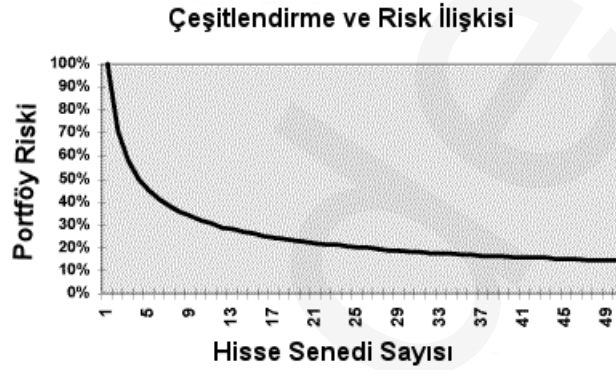
Portföy oluştururken ve portföyü dengelerken dikkat edilmesi gereken bazı temel prensipler vardır. Bu prensipler aşağıda sıralanmıştır:

1. Risk taşınması ancak uzun vadelerde dengelenebilir.
2. Bir yatırımda güven isteniyorsa getiriler düşük seviyede tutulmalıdır.
3. Risk ve kazanç birbirlerine ayrılmayacak derecede karışmışlardır. Yüksek risk olmadan yüksek getiri beklemeyin. Düşük getiriye razı olmadan güven beklemeyin.
4. Standart sapmasını bilmediğiniz bir hisse senedini satın almayınız.
5. İstatistikî sonuçlara göre hisse senetleri uzun süre elde tutulmalıdır. Borsanın kısa dönem değişimlerinden etkilenmeyip ve endişelenmeyip beklenmelidir.
6. Uzun vadelerde hisse senetlerinin tahvil ve bonolardan daha yüksek getiriyi istatistikî olarak tespit edilmiştir.
7. Bazen bir portföyün riskini küçültmek için portföye küçük miktarda çok riskli bir hisse senedi eklenebilir.
8. Riskli bir hisse senedi elde ne kadar uzun süre tutulursa zayıf bir sonuç elde etme şansı o kadar azalır.

9. Bir hissenin yeteri kadar uzun bir dönemdeki sonuçları bize bu hissenin gelecekteki getiri ve riskleri için iyi bir rehber olur.
10. İki varlığın uzun vadedeki getirileri ve riskleri benzer ise ve aralarındaki korelasyon zayıf ise bunlar arasındaki en uygun karışımlar %50–%50'ye yakın olanlarıdır.
11. Eğer iki varlığın uzun vadede benzer getiri ve riskleri varsa ve aralarındaki korelasyon tam değilse bu ikisinin belli bir oranda karıştırmak riski azaltır ve getiriye arttırır.
12. Bir portföyün yeniden dengelenmesi ayda bir, 3 ayda bir, 6 ayda bir veya en az senede bir defa olmalıdır. Bir hisse senedi iyi sonuç vermişse onun portföydeki riski artar, dolayısıyla onun yeterli bir miktarı satılarak bu para ile daha zayıf performans gösteren varlıklara yatırılmalıdır. Böylece hedeflenen getiri-risk düzeyi elde tutulmuş olur.
13. Belirsiz olan ortamlarda portföyü farklı varlıklar ile çeşitlendirmek en iyisidir.
14. Bir portföy ne kadar çeşitlendirilse de riski tamamen ortadan kaldırmak mümkün değildir. Her zaman fazladan bir piyasa riski söz konusudur. Unutulmamalıdır ki ekonomik felaketler ulusal sınır tanımazlar.
15. İki varlık arasındaki yapılan korelasyon hesapları aylık, 3 aylık, 6 aylık veya yıllık yapıldıklarında farklı çıkarlar. Bir portföyün yeniden dengelenmesi en küçük korelasyonun olduğu periyotta yapılmalıdır.
16. Portföyün yeniden dengelenmesi riskin azaltılması yanında ayrıca psikolojik rahatlama da sağlar.
17. Küçük riskli portföyler daha çok kısa vadeli iç borçlanma senetleri (bonolar vs.) içermelidir.
18. Portföye yatırdığınız paraya tekrar ne zaman nakit olarak ihtiyacınızın olabileceğini başta düşünün. Eğer yatırdığınız paraya uzun süre ihtiyacınız olmayacaksa, portföyünüzde hisse senetlerine o kadar fazla yer verebilirsiniz.

Çeşitlendirmenin Faydası

Portföydeki hisse senetlerinin sayısını arttıırırsak standart sapmanın yani riskin azaldığını görürüz. Buna **çeşitlendirme** diyoruz. Yani çeşitlendirme yoluyla riski azaltmak mümkündür. Hisse senedi sayısı arttıkça hesapların basit hesap makineleriyle yapılması zorlaşır. Bunun için bilgisayar kullanılması zorunlu olur. Hisse senedinin sayısının artması halinde portföyün riskinin nasıl azaldığı aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.

2013 Nobel Ekonomi Ödülü sahibi Eugene Fama tarafından yapılan bir çalışmada, portföye giren hisse senetleri arasında korelasyon katsayısının 1'den küçük olması ve her bir hissenin payının aynı olması koşulu ile portföydeki hisse senedi sayısı 15'i geçtikten sonra riskin %4 civarında olduğu gösterilmiştir.